

7. Ovcharuk O. Perspektyvy` zaprovadzhennya kompetentnogo pidxodu do vitchy`znyanogo zmistu osvity` / O. Ovcharuk // Osnovna shkola. – 2005 – Vy`p. 3–4.
8. Ovchy`nny`kova N. N. Formy`rovany`e y`nformacy`onno-professy`onal`noj kompetentnosti` budushhy`x y`nzherov : avtoref. dy`s. ... kand. ped. nauk. – Chelyaby`n'sk, 2009. – 30 s.
9. Slovny`k ukrayins`koyi movy` [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu do resursu: <http://sum.in.ua/s/kompetentnyj>. – Data zvernennya: 27.04.2018.
10. Spirin O. M. Informacijno-komunikacijni ta informaty`chni kompetentnosti yak komponenty` sy`stemy` profesijno-specializovany`x kompetentnostej vchy`telya informaty`ky` [Elektronny`j resurs] / O. M. Spirin // Informacijni tehnologiyi i zasoby` navchannya. – 2009. – № 5. – Rezhy`m dostupu: <http://www.ime.edu.ua.net/em13/content/09somtio.htm>. – Data zvernennya: 27.04.2018.

Отримано редакцією 17.05.2018 р.

УДК 37.014

DOI 10.31376/2410-0897-2018-1-37-81-88

Олена Леонідівна Шамралюк,
аспірантка Інституту професійно-технічної
освіти Національної академії
педагогічних наук України,
e-mail: shol_nmc@ukr.net

МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

У статті обґрунтовано структуру і зміст моделі розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в навчально(науково)-методичних центрах професійно-технічної освіти. Представлено етапи побудови моделі. Визначено її структурні компоненти: суб'єктний, цільовий, змістовий, процесуальний і результативний блоки, надано їх характеристику. З'ясовано, що системоутворювальним фактором розробленої моделі є соціальне замовлення на майстрів виробничого навчання аграрного профілю, а інтегрувальним елементом – перехід педагога на більш високий рівень технологічної культури. Запропоновано використовувати розроблену модель як основу при конструюванні освітнього процесу, спрямованого на підвищення рівня технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю.

Ключові слова: технологічна культура, розвиток, модель, педагогічне моделювання, майстер виробничого навчання аграрного профілю, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти.

Постановка проблеми. У проекті концептуальних засад реформування та розвитку професійної освіти України «Сучасна професійна освіта», схваленому колегією Міністерства освіти і науки України, наголошено, що лише завдяки системній модернізації професійної освіти і навчання можливе створення умов для сталого розвитку суспільства, підвищення конкурентоспроможності економіки країни, професійного зростання та самореалізації особистості [1]. У цьому ж документі стверджується думка, що забезпечення якісної професійної освіти неможливе без інноваційного педагога та запровадження механізмів його професійного розвитку.

Водночас, як засвідчує аналіз педагогічної практики, важливою умовою реалізації сучасної концепції професійної освіти є наявність у педагогів відповідного рівня технологічної культури, що виявляється в їх здатності втілювати задекларовані ідеї та цілі у свою практичну професійно-педагогічну діяльність.

У вирішенні поставлених завдань особлива роль відводиться регіональним навчально(науково)-методичним центрам професійно-технічної освіти (далі – НМЦ ПТО), які здійснюють науково-методичну підтримку професійного зростання педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП(ПТ)О) у системі формального, неформального та інформального навчання.

Ураховуючи, що серед інших галузей економіки у контексті ідей сталого розвитку особлива увага акцентується на аграрній сфері, наш науковий пошук буде спрямований на дослідження проблеми розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в умовах діяльності регіональної методичної служби професійно-технічної освіти та, зокрема, створення моделі як найбільш раціонального і доцільного способу концептуалізації означеного процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У контексті методології педагогічних досліджень вітчизняні науковці (І. Аносов, В. Бикова, Г. Єльнікова, В. Кремень, В. Лутай, Н. Ничкало, О. Огієнко, В. Радкевич, Т. Сорочан та ін.) акцентують увагу на важливості використання методу моделювання, особливо в умовах трансформації традиційної освітньої парадигми у компетентнісну.

Різні підходи до моделювання як методу аналізу й синтезу педагогічних систем, професійної діяльності обґрунтовано у наукових працях С. Архангельського, Ю. Бабанського, Н. Талізної та доведено важливість застосування цього методу в дослідженні освітніх процесів. Результати наукових пошуків В. Глушкова, А. Дахіна, М. Кларіна, В. Шаповолова зосереджуються на обов'язковості виваженого підходу до розроблення педагогічної моделі.

Зауважимо, що розвиток технологічної культури педагогів ЗП(ПТ)О на основі моделі досліджено у наукових працях В. Ковальчука, Л. Комісарової, В. Кузнецова, М. Михнюк, В. Радкевич, Є. Слепової.

Водночас аналіз останніх досліджень, присвячених різним аспектам розвитку технологічної культури педагогів, засвідчує, що на сьогодні не описано моделі розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в умовах НМЦ ПТО.

Формулювання мети статті. Мета статті полягає в обґрунтуванні структури і змісту моделі розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в навчально(науково)-методичних центрах професійно-технічної освіти.

Виклад основного матеріалу. Теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури засвідчує, що у сучасному науковому дискурсі моделювання розглядається як метод пізнання, при якому для дослідження об'єкта використовується подібний із ним допоміжний об'єкт-замінник (модель), а здобута інформація в процесі дослідження переноситься на реальний предмет вивчення. Цей метод є інтегративним, він дозволяє об'єднати емпіричне і теоретичне в педагогічному дослідженні, тобто поєднувати в ході вивчення педагогічного об'єкта експеримент з побудовою логічних конструкцій і наукових абстракцій [2, с. 310].

Зауважимо, що метод моделювання характеризується такими специфічними особливостями: цілісність вивчення процесу, тому що можливо побачити не тільки елементи, але і зв'язки між ними, та можливість більш глибокого проникнення в сутність об'єкта дослідження, вивчення процесу до його здійснення. При цьому вможливується виявлення негативних наслідків та їх ліквідування або послаблення ще до реального прояву.

До основних принципів моделювання належать об'єктивність, наочність, визначеність. Процес моделювання передбачає наявність таких компонентів: суб'єкт, який досліджує закономірності явищ або процесів природи, суспільства або мислення; об'єкт дослідження (оригінал); модель, яка визначає відношення суб'єкта до об'єкта пізнання [3].

Поняття «модель» у педагогічній науці трактується як спеціально розроблена система, яка відображає суттєві властивості досліджуваного об'єкта (Ю. Бабанський [4], С. Гончаренко [2], Н. Ничкало [5], Н. Талізніна [6], В. Штофф [7]), як спрощений зразок об'єкта педагогічної практики, якому характерні найістотніші ознаки (І. Липський [8]), як «найповніша форма концентрації знань, яка дає можливість відтворити цілісність вивченого об'єкта, його структуру, функціонування, слугує засобом його виміру, дає можливість створити опорні схеми діяльності» (Н. Вознюк [9 с. 56]). В контексті нашого наукового пошуку привертає увагу також позиція О. Пирогової щодо виокремлення трьох груп педагогічних моделей, а саме концептуальної, дидактичної та методичної [10].

Іншими словами, за допомогою моделі як засобу дослідження ми отримуємо нові знання про об'єкт пізнання. Саме тому в більшості сучасних педагогічних досліджень ставиться завдання щодо розроблення та експериментальної перевірки педагогічної моделі певного об'єкта, явища чи системи.

Узагальнивши напрацювання вчених, А. Шеремет обґрунтовує вимоги до моделювання, серед яких виокремлює такі: абстрактність моделі та її відповідність оригіналу; модель повинна становити цілісність; незалежність від різних суб'єктивних думок, притаманних особам, які беруть участі у її розробленні; повнота, адаптивність та можливість включення в широкий діапазон змін; адекватність забезпечення отримання надійної інформації про об'єкт дослідження [11, с. 249].

Відповідно до плану нашого наукового пошуку цінними є напрацювання І. Семенової щодо визначення структури моделі розвитку професійної культури педагога. Зокрема, дослідниця наголошує, що модель має включати такі компоненти, які безпосередньо впливають на ефективність розвитку професійної культури, можуть діагностуватися і контролюватися, при цьому має бути можливість щодо корегування окремих складових моделі, а за потреби – формування нових її компонентів [12, с. 63–64]. Водночас нам імпонує думка М. Михнюк про те, що для моделі розвитку професійної культури викладачів спеціальних дисциплін мають бути властиві такі якості, як актуальність, прогностичність, раціональність та реалістичність [13, с. 265–266].

Як слушно зауважує Л. Комісарова, при розробленні моделі розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання необхідно враховувати, що вона має характеризуватися такими особливостями: спрямованість на професійний розвиток особистості майстра виробничого навчання, забезпечення оволодіння сучасними педагогічними і виробничими технологіями, формування індивідуального стилю професійно-педагогічної діяльності [14, с. 14].

Суголосно інтерпретує результати власних наукових пошуків Є. Слепова, зауважуючи, що саме розроблення і впровадження педагогічної моделі забезпечує реалізацію механізму вдосконалення технологічної культури педагога в освітньому процесі закладу післядипломної освіти [15, с. 19].

У нашому дослідженні ми будемо виходити з того, що, використовуючи педагогічне моделювання, можна розробити теоретичну основу процесу розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в НМЦ ПТО, що характеризується цілісністю, несуперечністю, певною повнотою, та об'єктивно описати означений процес в умовах невизначеності.

Ураховуючи окреслені вимоги щодо моделювання, ми розглядаємо модель розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в НМЦ ПТО як організаційний механізм координації індивідуальної траєкторії успішного розвитку в педагогів означеного професійно-особистісного утворення. Процес побудови структурно-функціональної моделі розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю відбувався в три етапи: пошуковий, інформаційний та підсумковий.

У ході пошукового етапу визначалася форма майбутньої моделі, досліджувалася сутність і структура технологічної культури майстра виробничого навчання аграрного профілю. Під час інформаційного етапу здійснювалася декомпозиція її елементів з метою визначення зв'язків і їх послідовності. На цьому етапі були розроблені та співвіднесені критерії і рівні розвитку технологічної культури майстра виробничого навчання аграрного профілю. На підсумковому етапі було побудовано модель розвитку технологічної культури майстра виробничого навчання аграрного профілю в НМЦ ПТО як фрагментарно узагальнений аналог складного процесу, відтвореного у спрощеному вигляді, описано її призначення, структуру, принципи, логіку побудови.

Структура моделі розроблялася на основі теоретичного аналізу існуючих моделей, зокрема було визначено п'ять взаємопов'язаних складових: суб'єктний, цільовий, змістовий, процесуальний та результативний блоки. Наявність кожного з перерахованих блоків, на нашу думку, вможливило забезпечення повноти моделі та її розробленості.

Під час розроблення моделі ми орієнтувалися на те, щоб вона забезпечувала розвиток індивідуальної освітньої траєкторії майстра виробничого навчання аграрного профілю, передбачала конкретний результат щодо досягнення професійного успіху в подальшій педагогічній діяльності, тобто охоплювала не лише попередній і теперішній досвід роботи, але й ближні та віддалені перспективи професійного розвитку.

Системоутворювальним чинником розробленої моделі слугує соціальне замовлення на майстрів виробничого навчання аграрного профілю як носіїв і трансляторів культури, конкурентоздатних фахівців, які володіють необхідними компетентностями, що посилює актуальність розв'язання проблеми дослідження.

До складових моделі належать також педагогічні умови розвитку технологічної культури майстра виробничого навчання аграрного профілю в НМЦ ПТО, які утворюють окрему систему обставин, а саме: позитивна мотивація майстрів виробничого навчання до підвищення рівня технологічної культури; запровадження спецкурсу «Основи технологічної культури майстра виробничого навчання аграрного профілю»; наявність відповідного навчально-методичного забезпечення спецкурсу; використання змішаного навчання; методичний супровід стажування, та перебувають у взаємозв'язку зі структурними блоками.

Суб'єктний блок моделі співвідноситься із основною метою освітньої системи – розвитком особистості майстра виробничого навчання, його інтелектуальних, емоційно-вольових та особистісних якостей. Цей блок моделі представлений власне майстрами виробничого навчання аграрного профілю, працівниками НМЦ ПТО, а також педагогічними колективами ЗП(ПТ)О, фахівцями-виробничниками та науково-педагогічними працівниками закладів післядипломної освіти як повноправними і повноцінними суб'єктами процесу розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання в умовах діяльності регіональної методичної служби і характеризується їх динамічною єдністю, спрямованою на створення суб'єкт-суб'єктної поліаспектної взаємодії. Тобто мова йде про багатofакторний суб'єктний вплив на особистість майстра виробничого навчання в процесі вдосконалення його технологічної культури.

Цільовий блок об'єднує мету, наукові підходи та принципи щодо вдосконалення технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю. Зокрема, метою змодельованого процесу є розвиток технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в умовах НМЦ ПТО. В основу реалізації моделі покладено такі методологічні підходи:

- системний (розвиток технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в НМЦ ПТО розглядаємо як складну суб'єкт-суб'єктну орієнтовану інтегративну систему, яка ефективно й повноцінно функціонує за умови взаємодії всіх її компонентів та ключових факторів);
- синергетичний (досягнення високого рівня технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю можливе за умови усвідомлення ними саморозвитку як життєвої цінності

шляхом самопізнання, самовизначення і самореалізації, творчого прояву своєї самотності, оптимального вибору траєкторії індивідуального професійного розвитку);

– культурологічний (розвиток технологічної культури майстра виробничого навчання має бути зорієнтований не тільки на вдосконалення професійно-педагогічних знань, умінь і навичок, а насамперед на пізнання та перетворення педагогічної діяльності, ціннісне ставлення до себе та конкретного виду діяльності як досягнення культури й засобу самовдосконалення, опанування і трансляцію педагогічних цінностей і технологій);

– аксіологічний (розвиток у майстрів виробничого навчання аграрного профілю комплексу педагогічних цінностей, які залежать від соціально-економічних відносин у суспільстві і є орієнтиром соціальної та професійної активності педагога);

– технологічний (процес розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного в НМЦ ПТО передбачає чіткий опис і визначення етапів дій, алгоритмізація яких забезпечується через діагностичне визначення мети, орієнтованої на досягнення результату);

– акмеологічний (система роботи НМЦ ПТО щодо розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю має бути спрямована на створення відповідних умов для самоконтролю, самокорекції, неперервного творчого розвитку із застосуванням комплексу методів, які дають можливість розвивати творчі здібності дорослої людини);

– андрагогічний (встановлення рівноправних відносин суб'єктів освітнього процесу, дружньої атмосфери, яка передбачає взаємну підтримку і відповідальність учасників навчальної діяльності, надання пріоритету співробітництву; опора на життєвий і професійний досвід того, хто навчається; індивідуалізація освітнього процесу; застосування проектного, імітаційно-ігрового, інтерактивного навчання);

– компетентнісний (інтеграція професійних та особистісних якостей педагога, чітка орієнтація на професійно-педагогічну діяльність; перетворення майстра виробничого навчання з пасивного об'єкта педагогічної дії на активного суб'єкта навчально-пізнавальної діяльності; формування здатності до постійного підвищення освітнього рівня, потреби в актуалізації і реалізації свого особистого потенціалу, самостійному набутті нових знань і умінь, розвитку власних здібностей, в прагненні до самореалізації в соціально корисній діяльності; стандартизація діагностичних замірів із переходом від оцінки знань до оцінки компетентностей);

– особистісно-діяльнісний (діагностичне визначення реального рівня технологічної культури педагогів для визначення індивідуальних потреб, запитів, мотивів; активна участь педагогів у вивченні й поширенні кращого педагогічного досвіду роботи; самопрезентація майстрами виробничого навчання результатів власної професійно-педагогічної діяльності; проходження стажування майстрами виробничого навчання на виробництві або в базовому ЗП(ПТ)О).

Означені наукові підходи є орієнтирами у визначенні принципів, які обґрунтовують вибір змісту, форм, методів і засобів науково-методичного супроводу розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання.

До основоположних принципів моделі розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в умовах НМЦ ПТО ми віднесли такі: науковості, гуманізації, систематичності й послідовності, безперервності, індивідуалізації, наступності, професійної мобільності.

Принцип науковості полягає в розкритті причинно-наслідкових зв'язків явищ, процесів, подій, залучення до засобів навчання науково перевірені знання, які відповідають сучасному рівню розвитку науки і техніки.

Принцип гуманізації стверджує полісуб'єктну сутність сучасного освітнього процесу. Основним змістом освіти в цьому випадку стає розвиток особистості, активізація її пізнавального, духовного та діяльнісного потенціалу.

Принцип систематичності й послідовності передбачає проектування змісту як логічної системи знань та умінь, доступності відбору і структурування матеріалу відповідно до рівня розвиненості технологічної культури майстра виробничого навчання.

Принцип індивідуалізації вимагає врахування індивідуальних особливостей, здібностей, особистісних якостей, мислення, ціннісних орієнтацій, професійної спрямованості, що можуть стати вирішальним чинником на шляху вдосконалення технологічної культури майстра виробничого навчання.

Принцип безперервності – систематичне і добровільне набуття та оновлення загальних і професійних компетентностей майстром виробничого навчання впродовж життя відповідно до індивідуальних запитів, а також змін у освітній галузі та виробництві.

Принцип наступності вимагає послідовного, безперервного переходу та взаємозв'язку регіональних форм методичної роботи із самоосвітньою діяльністю майстра виробничого навчання (інформальна освіта), методичною роботою на рівні навчального закладу, стажуванням в умовах виробництва (неформальна

освіта) та курсовим підвищенням кваліфікації (формальна освіта). Наступність проявляється насамперед у змісті і методах навчання, а також способах навчально-пізнавальної діяльності.

Принцип професійної мобільності передбачає підготовленість і здатність майстрів виробничого навчання аграрного профілю до оперативного опанування сучасних педагогічних технологій, технологічних процесів агровиробництва, набуття навичок роботи на новітній сільськогосподарській техніці.

Змістовий блок моделі спрямований на розроблення змісту, який є основою розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю відповідно до її структурних компонентів. Відбір змісту проводиться із урахуванням як рівня професійної компетентності педагога, так і його діагностично визначених індивідуальних запитів і потреб. У зв'язку з цим організація регіональної методичної роботи здійснюється на компетентнісній основі, а її зміст формується з урахуванням принципу випереджувальності відповідно до сучасних досягнень у психолого-педагогічній і методичній галузях, аграрному виробництві, орієнтуючись на особистісний потенціал педагога, та забезпечує послідовність, наступність і безперервність професійного розвитку майстрів виробничого навчання.

Ці імперативи відображені в програмі авторського спецкурсу «Основи технологічної культури майстра виробничого навчання аграрного профілю», спрямованого на забезпечення стійкого зростання професійного потенціалу кожного педагога. Модульна структура спецкурсу дає можливість використовувати його як окрему організаційну форму навчання або ж вибірково опановувати окремі модулі в межах регіональних форм методичної роботи (засідання обласних фахових секцій, педагогічні майстерні, семінари, тренінги тощо), в системі методичної роботи навчального закладу, при інформальній освіті педагогів або ж інтегрувати його у навчальні плани курсового підвищення кваліфікації, в тому числі у якості варіативної складової. Важливо, що окремі модулі спецкурсу взаємоузгоджується із індивідуальними програмами стажування майстрів виробничого навчання на виробництві чи в навчально-практичних центрах сучасних агротехнологій, які функціонують на базі ЗП(ПТ)О України.

Процесуальний блок нашої моделі розкриває методіку розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання в умовах НМЦ ПТО, яка детермінує етапність, форми взаємодії між суб'єктами освітнього процесу, а також методи і засоби розвитку технологічної культури.

Зокрема, пропонується методика представлена трьома етапами (мотиваційний, практичний і аналітичний), організаційними формами (проблемна лекція, тренінг, майстер-клас, семінар, вебінар, круглий стіл, он-лайн консультація, педагогічна майстерня, творча група, панельна дискусія), методами (кейс-метод, метод проєктів, інтерактивні імітаційно-ігрові, методи, моделювання педагогічних ситуацій, самостійна робота) та засобами навчання (навчально-методичний комплекс, веб-середовище дистанційного навчання, електронні й друковані інформаційні ресурси НМЦ ПТО, фахові видання, Інтернет-ресурси). На кожному із указаних етапів передбачається очна і дистанційна взаємодія між суб'єктами освітнього процесу.

Обґрунтовуючи змістовий та процесуальний блоки моделі, винятково важливо наголосити на обов'язковості реалізації процесу розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю на засадах партнерської взаємодії НМЦ ПТО із закладами професійної освіти, післядипломної освіти, науковими установами, агропідприємствами, галузевими об'єднаннями, органами місцевої влади, тобто на балансі інтересів основних стейкхолдерів сфери професійної освіти і навчання.

Результативний блок об'єднує компоненти технологічної культури майстра виробничого навчання аграрного профілю, критерії їх розвитку та пов'язані з ними показники, а також опис рівнів технологічної культури.

На основі раніше описаної структури досліджуваного об'єкта нами дібрано п'ять критеріїв (мотиваційний, аксіологічний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний) для оцінювання кожного компонента технологічної культури.

Процес розвитку технологічної культури характеризується перманентністю і безперервністю, певними особливостями професійно-педагогічної діяльності на різних етапах, що зумовлює необхідність виокремлення рівнів її розвитку. У свою чергу, рівень розвитку технологічної культури майстра залежить від ступеня розвиненості її компонентів. З метою диференціації стану розвиненості технологічної культури нами визначено чотири рівні (низький, середній, достатній, високий) за кожним компонентом та розроблено їх зміст.

Відмінність одного рівня від іншого виражається у різному ступені усвідомленості майстром виробничого навчання аграрного профілю своєї педагогічної позиції, творчої індивідуальності, рівні опанування педагогічної техніки і технологій, адекватних власній творчій індивідуальності, а також оволодінні прогресивними та енергозберезувальними технологіями сучасного агровиробництва, навичками роботи на новітній сільськогосподарській техніці.

Інтегровальним елементом нашої моделі є кінцевий результат – перехід майстра виробничого навчання аграрного профілю на більш високий рівень технологічної культури. Розвиток технологічної

культури майстра виробничого навчання передбачає зміну професійно важливих особистісних якостей у результаті цілеспрямованої активності, яка забезпечує результативність професійно-педагогічної діяльності.

Висновки. Таким чином, процес розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в умовах роботи НМЦ ПТО, побудований за авторським замислом, описується моделлю, яка складається з п'яти взаємопов'язаних блоків (суб'єктного, цільового, змістового, процесуального та результативного) та є ефективним інструментом для розроблення змісту, визначення форм, методів і засобів безперервного професійного розвитку педагогів у системі методичної роботи на регіональному рівні з ефективним поєднанням формальної, неформальної та інформальної освіти.

Розроблена та експериментально перевірена в ході дослідження модель може використовуватися як орієнтовна основа для конструювання регіональними навчально-методичними центрами професійно-технічної освіти освітнього процесу, спрямованого на підвищення рівня розвиненості технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю.

Список використаних джерел та літератури

1. Проект концептуальних засад реформування та розвитку професійної освіти України «Сучасна професійна освіта» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-rozrobilo-proekt-konceptualnih-zasad-reformuvannya-profesijnoyi-osviti-ukrayini-suchasna-profesijna-osvita>. – Дата звернення: 23.05.2018.

2. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко та ін. [за ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника]. – К. : Вища школа, 2003. – 323 с.

3. Козырева О. А. Концептуальные подходы к развитию профессиональной компетентности магистра / О. А. Козырева // Гуманитарные научные исследования. – 2015. – № 1. – Ч. 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://human.snauka.ru/2015/01/9222>. – Дата звернення: 21.05.2018.

4. Бабанский Ю. К. Избранные педагогические труды / Юрий Константинович Бабанский. – М. : Педагогика, 1989. – 560 с.

5. Ничкало Н. Г. Сучасна вища школа: психолого-педагогічний аспект : монографія / Н. Г. Ничкало. – К. : ВППОЛ, 1999. – 450 с.

6. Талызина Н. Ф. Теоретические основы разработки модели специалиста / Нина Федоровна Талызина. – М. : Знание, 1986. – 164 с.

7. Штофф В. А. Моделирование и философия : монографія / Виктор Александрович Штофф. – М.-Л. : Наука, 1966. – 303 с.

8. Липский И. А. Социальная педагогика: методологический анализ : монографія / И. А. Липский. – М. : ТЦ Сфера, 2004. – 320 с.

9. Долженко О. В. Современные методы и технология обучения в техническом вузе : метод. пособие / О. В. Долженко, В. Л. Шатуновский. – М. : Высш. шк., 1990. – 191 с.

10. Пирогова О. В. Моделирование в образовании / О. В. Пирогова // Инновации в образовании. – 2004. – 15. – 36–40.

11. Шеремет А. М. Педагогічні підходи до розробки моделі формування професійної готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи у соціальних центрах матері та дитини / А. М. Шеремет // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Соціально-педагогічна. – 2015. – Вип. 24. – С. 244–255.

12. Семенова И. И. Педагогические условия повышения профессионального мастерства преподавателей ВУЗа в процессе перехода к университетскому образованию : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.08 / Ирина Ивановна Семенова. – Ростов-на-Дону, 2001. – 291 с.

13. Михнюк М. І. Теоретичні і методичні основи розвитку професійної культури викладачів спеціальних дисциплін будівельного профілю : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Марія Іванівна Михнюк ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проф.-техн. освіти. – Київ, 2016. – 637 с.

14. Комісарова Л. О. Розвиток технологічної культури майстрів виробничого навчання професійно-технічних навчальних закладів швейного профілю : автореф. дис ... канд. пед. наук / Л. О. Комісарова. – Київ, 2012. – 20 с.

15. Слепова Е. Б. Совершенствование технологической культуры учителя в учреждениях дополнительного профессионального образования : автореф. дисс. ... канд. пед. наук / Е. Б. Слепова. – Кемерово, 2013. – 23 с.

Елена Леонидовна Шамралюк,
аспірант Інститута професійно-технічного
освіти Національної академії
педагогічних наук України,
e-mail: shol_nmc@ukr.net

МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ МАСТЕРОВ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ОБУЧЕНИЯ АГРАРНОГО ПРОФИЛЯ

В статье обосновывается структура и содержание модели развития технологической культуры мастеров производственного обучения аграрного профиля в учебно(научно)-методических центрах профессионально-технического образования. Представлены этапы построения модели. Определены ее структурные компоненты: субъектный, целевой, содержательный, процессуальный и результативный блоки, подана их характеристика. Выяснено, что системообразующим фактором разработанной модели является социальный заказ на мастеров производственного обучения аграрного профиля, а интегрирующим элементом – переход педагога на более высокий уровень технологической культуры. Предложено использовать разработанную модель в качестве основы при конструировании образовательного процесса, направленного на повышение уровня технологической культуры мастеров производственного обучения аграрного профиля.

Ключевые слова: технологическая культура, развитие, модель, педагогическое моделирование, мастер производственного обучения аграрного профиля, учебно-методический центр профессионально-технического образования.

Olena Shamraliuk,
Postgraduate student of the Institute of Vocational
Education and Training of the National Academy
of Pedagogical Sciences of Ukraine,
e-mail: shol_nmc@ukr.net

MODEL OF DEVELOPMENT OF TECHNOLOGICAL CULTURE MASTERS OF AGRARIAN PROFILE PRODUCTION TRAINING

Introduction. *Modernization of vocational education system actualizes the problem of developing the technological culture of the production training masters of the agrarian profile in the conditions of the regional methodical service of vocational education and, in particular, the creation of the model as the most rational and expedient way of conceptualization of the specified process.*

Purpose. *The purpose of the article is to substantiate the structure and content of the model for the development of the technological culture of the production training masters of the agrarian profile in the educational (scientific) and methodical centers of vocational education.*

Methods. *The methods of analysis, generalization, systematization, modeling are used in the research.*

Results. *During the study, there was created a model consisting of five interconnected blocks: subjective, objective, content, procedural and effective. Pedagogical conditions of the technological culture development of the production training masters of the agrarian profile is also a structural component of the model. The system-forming factor of the model is a social request for the production training masters of the agrarian profile, and the integrated element is the transition of a teacher to a higher level of technological culture.*

Originality. *The developed model ensures the development of the individual educational trajectory of the production training master of the agrarian profile, provides a concrete result in achieving professional success in further pedagogical activities, that covers not only previous and current work experience, but also short-and long-term prospects for professional development.*

Conclusion. *The proposed model of development of the technological culture of the production training masters of the agrarian profile is an effective tool for developing the content, defining the forms, methods and means of continuous professional development of teachers in the system of methodological work at the regional level with the effective combination of formal, nonformal and informal education.*

Key words: technological culture, development, model, pedagogical modeling, the production training master of an agrarian profile, the educational and methodical center of vocational education.

References

1. Proekt konceptual'ny`x zasad reformuvannya ta rozvy`tku profesijnoyi osvity` Ukrainy` «Suchasna profesijna osvita» [Elektronny`j resurs]. – Rezhym dostupu: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-rozrobilo-proekt-konceptualnih-zasad-reformuvannya-profesijnoyi-osviti-ukrayini-suchasna-profesijna-osvita>. – Data zvernennya:

23.05.2018.

2. Metody`ka navchannya i naukovy`x doslidzhen` u vy`shnij shkoli: navch. posib. / S. U. Goncharenko, P. M. Olijny`k, V. K. Fedorchenko ta in. [za red. S. U. Goncharenka, P. M. Olijny`ka]. – K. : Vy`shha shkola, 2003. – 323 s.
3. Козырева О. А. Концептуальные подходы к развитию у профессиональной компетентности магистров / О. А. Козырева // Гуманитарные научные исследования. – 2015. – № 1. – Ч. 1 [Elektronny`j resurs]. – Rezhym` dostupu: <http://human.snauka.ru/2015/01/9222>. – Data zvernennya: 21.05.2018.
4. Babansky`j Yu. K. Y`zbrannyye pedagogichesky`e trudy / Yury`j Konstanty`novy`ch Babansky`j. – M. : Pedagog`ka, 1989. – 560 s.
5. Ny`chkalo N. G. Suchasna vy`shha shkola: psy`xologo-pedagogichny`j aspekt : monografiya / N. G. Ny`chkalo. – K. : VIPOL, 1999. – 450 s.
6. Талызу`на Н. Ф. Теоретическое основы` разработки` модели` спецы`аля`ста / Ny`на Fedorovna Талызу`на. – M. : Znany`e, 1986. – 164 s.
7. Shtoff V. A. Modely`rovany`e y` fy`losofy`ya : monografiya / Vy`ktor Aleksandrovy`ch Shtoff. – M.-L. : Nauka, 1966. – 303 s.
8. Ly`psky`j Y`. A. Socy`al`naya pedagog`ka: metodologichesky`j analy`z : monografiya / Y`. A. Ly`psky`j. – M. : TCz Sfera, 2004. – 320 s.
9. Dolzhenko O. V. Sovremennyye metody` y` texnologyy`ya obucheny`ya v texny`cheskom vuze : metod. posoby`e / O. V. Dolzhenko, V. L. Shatunovsky`j. – M. : Vyssh. shk., 1990. – 191 s.
10. Py`rogorova O. V. Modely`rovany`e v obrazovany`y` / O. V. Py`rogorova // Y`nnovacy`y` v obrazovany`y`. – 2004. –15. – 36–40.
11. Sheremet A. M. Pedagogichni pidxody` do rozrobky` modeli formuvannya profesijnoyi gotovnosti majbutnix social`ny`x pedagogiv do roboty` u social`ny`x centrax materi ta dy`ty`ny` / A. M. Sheremet // Zbirny`k naukovy`x prac` Kam`yanecz`-Podil`s`kogo nacional`nogo universy`tetu imeni Ivana Ogiyenka. Seriya: Social`no-pedagogichna. – 2015. – Vy`p. 24. – S. 244–255.
12. Semenova Y`. Y`. Pedagogichesky`e uslovy`ya povysheny`ya professy`onal`nogo masterstva prepodavatelej VUZa v processe perexoda k uny`versy`tetskomu obrazovany`yu : dy`s. ... kandy`data ped. nauk : 13.00.08 / Y`ry`na Y`vanovna Semenova. – Rostov-na-Donu, 2001. – 291 s.
13. My`xnyuk M. I. Teorety`chni i metody`chni osnovy` rozvy`tku profesijnoyi kul`tury` vy`kladachiv special`ny`x dy`scy`plin budivel`nogo profilyu : dy`s. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04 / Mariya Ivanivna My`xnyuk ; Nacz. akad. ped. nauk Ukrayiny`, In-t prof.-texn. osvity`. – Ky`yiv, 2016. – 637 s.
14. Komisarova L. O. Rozvy`tok texnologichnoyi kul`tury` majstriv vy`robny`chogo navchannya profesijno-texnichny`x navchal`ny`x zakladiv shvejnogo profilyu : avtoref. dy`s ... kand. ped.nauk / L. O. Komisarova. – Ky`yiv, 2012. – 20 s.
15. Slepova E. B. Sovershenstvovany`e texnologicheskoj kul`tury` uchy`telya v uchrezhdeny`yax dopolny`tel`nogo professy`onal`nogo obrazovany`ya : avtoref. dy`s. ... kand. ped. nauk / E. B. Slepova. – Kemerovo, 2013. – 23 s.

Отримано редакцією 24.05.2018 р.